

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára:
egész évre - - 10 K | fél évre - - - - 5 K
Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:
KARDOS MIKSA.

Laptulajdonos:
Az ujvidéki nemzeti
munkapárt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Löv sz utca
13. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire
való mindennemű megkeresés intézendő.
— Telefon szám 137. —

Justh és Kristóffy.

Midőn ezelőtt hat esztendővel a Fejérváry-kormány az ország ügyei élére állított, azzal a programmal jött, hogy előbb meg kell valósítani az általános egyenlő és titkos választói jogot s csak az ezen alapon összeült népparlament határozzon majd a katonai kérdésekről.

Akkor ennek az álláspontnak a hirdetői „hazaárulók“ voltak, többséget nem bírtak szerezni s ezért az országnak imparlamentáris kormányzást kellett eltérnie.

Ha Justhék nézete akkor már az lett volna, ami ma — vagyis ugyanaz, ami a Kristóffyé — akkor talán lehetett volna többséget szerezni ez álláspontnak s az ország egy alkotmányválságtól meg lett volna menthető. Ha olyan hazafiás ma ez az álláspont, miért nem volt az 1905-ben, s miért, milyen joggal és milyen lelkiismerettel vitték az országot akkor egy alkotmányválságba bele?

Jött egy imparlamentáris kormányzat, jött a nemzeti ellenállás. És azok a tisztviselők, akik kockára tették egész jövőjüket, akik nem frázisokat áldoztak a haza oltárán, hanem egy munkásságban eltöltött élet minden eredményét tették kockára meggyőződésükért, állásukat, jövőjüket, családjuk megélhetését, ma keserűséggel, csalódással és kiábrándulással kérdezhetik: hát mindez csak játék volt és komédia?

Felidéztek a harcot, felidéztek a konfliktust király s nemzet között, föl-idéztek a szabadjára eresztett osztálygyűlölködést. Belevitték a nemzetet egy küzdelembe, amely ha még tart, talán a nemzetiségek féktelen harcává fajul.

És mindez miért? Azért, mert a Fejérváry-kormány imparlamentáris volt. És miért volt imparlamentáris? Azért, mert nem akadt magyar párt, amely elfogadja a programját s többséget keressen a választásokon. Azért, mert nem akadt magyar párt, amely ne tartsa

nemzetellenesnek a Kristóffy féle választói jogot. Akkor csak a nemzetközi szociálisták helyeselték, a koalíció ellenben azt hirdette, hogy a koalíció szupremácia szemmel tartásával kell a választói jog reformját megcsinálni. Akkor ezt mondta Justh Gyula is. És örvendezett, mikor a koalíció kormányra jutásakor a trónbeszéd is hangoztatta ezt a nemzeti szempontot.

És ma? Ma Justh Gyula mindenkiel és régi magával szemben is — Kristóffy választójoga mellé áll, melyet akkor s még soká ezután is perhorreszkált s ezen az alapon a nemzetközi szociálistákkal köt szövetséget. Ime tehát Justh már nem tartja hazafiatlannak Kristóffy választójogát s a magyar szupremácia számára *semmi külön biztosítékot nem kíván*. Sőt — szerinte — ez a választói jog „régii függetlenségi program“ s „Magyarország függetlenségének is legjobb biztosítéka“.

Ám legyen.

De akkor menjen el Kanosszába Justh Gyula s a méltatlanul megvádolt Kristóffytól kérjen bocsánatot. És őszinte megbánással szívében mondja ezt neki:

— Nagy férfiú! Te a régi függetlenségi programm egyik pontját hoztad volt nekünk és hoztad Magyarország függetlenségének legszilárdabb biztosítékát; te vagy Kossuth apánk legmértöbb követője, prófétánk, vezérünk te vagy!

Mert ha az egyenlő és titkos választói jog kardinális függetlenségi elv ma, akkor az volt 1905-ben is; és ha biztosítéka az ország függetlenségének ma, akkor biztosítéka lett volna 1905-ben is. Ha helyes az ma, helyesnek kellett lennie akkor is; vagy ha helytelen volt akkor, helytelennek kell lenni ma is.

Ez kérelmelhetetlen logika.

Könnyelműség és cinizmus az elvekkel így játszani, nemzeti veszedelemnek kiáltani ki egyszer, máskor nemzeti csodaszernak. Darabont programnak egyszer, máskor régi függetlenségének.

Ha ez nem játék az elvvel, akkor semmi sem az.

A gyermekvédelem.

Nemeskeblű nők, akik a legnagyobb önzetlenséggel szolgálják a jótékonyág ügyét, ma vasárnap a gyűjtőurnák elé állanak, hogy szívük sugallatát követve, az elhagyott gyermekek ezreiért eszközöljenek gyűjtést és hogy avval a néhány fillérrel gazdagítsák némileg azt a még mindig csekélynek mutatkozó alapot, amely a nevezett, rendkívül humanus célra szolgál.

Mert kire vár e haza sorsa, kitől vár a nemzet, az ország maradáni tetteket, mint a jövő generációtól, amely sok tekintetben szorult támogatásra. Nem ritka eset, hisz nap nap után megismétlődik, hogy a családfő elernyedve a naponkint ismétlődő munkának sisifusi súlyától, igen gyorsan esik az emésztő kór áldozatává, ithagyva egy nagy családot, amelynek eltartásáról, amelynek gondozásáról nincs aki intézkedjék, főként, ha emellett még nem egyszer az anya sincs már többé az élők sorában. Ki gondozza a hátramaradt szegény árvákat, ki nyújtson segélyt a mérhetetlen bajban?

Legveszélyesebb pillanatban hagyjuk az ilyen gyermekeket magukra, akik a kellő felügyelet hiányában a legnagyobb erkölcsi züllésnek vannak kitéve. Csak egy példát említek meg. Városunkban történt a legutóbbi hónapok folyamán, foglalkozott vele hivatalból a helybeli patronage-egyesület, ép e cikk írója látta el a pártfogói teendőket. A név mellékes, hisz „nomina sunt odiosa“. Az apa korán elhalt, az anya az alkohol rabja lett, aki a gyermekektől minden keresetet elszedett, emellett semmit sem adott nekik, sőt ültövertte őket, ha nem hoztak elegendő keresetet haza. A fiú mint tanonc volt alkalmazva, de mivel szombaton nem hozott elegendő pénzt haza és félt a Hóféherke mostohájára emlékeztető anyának az alkohol tulságos élvezete folytán ki-kitörő haragjától, betört egy mit sem sejtő előkelő családnak házába, ott elemelt értékes tárgyakat, de észrevették, még mielőtt az értékesítés iránt intézkedhetett volna. A fiú a reá kimért büntetést, az egy hónapot kitöltötte, de mint megbélyegzett gyermek alkalmazást sehol sem nyert. Anyja keresetre sarkalta, csakhogy öns céljainak eleget tehessen, a fiú nem tett keresetre szert és újra lopott, csakhogy anyja ne bántsa. Most újra bűnhődött.

Hány oly gyermek van, akit ha kellő pártfogásba vennénk idejében, úgy még hasznos polgára lehetne ennek a hazának. Azért csak örömmel kell fogadni minden olyan intézkedést, amely az anyagilag elhagyott gyermekek

Megjelent az írógéptechnika királya a látható írású

— Olcsóbb bármely írógnél. —

ROYAL STANDARD IRÓGÉP

Könnyű kezelhetősége, tartós szerkezete, nagy átütő képessége páratlan. Oldalszorítók nélkül vezet a legkisebb és vastagabb papirost is.

Ujvidéki képviselő: Mártonfi István ur Erzsébet szálló. — Városunkban is számos helyen bevezetve.

Ára 550 Korona.

Telefon: 36—96

KOVÁCS A. és Tsa. Budapest V., Nádor-u. 26.

pártfogolására, a züllésnek kitétek nemestiesére zoritkozik. Az a fillér, amelyet az urnába bedobnak, busásan meghozza kamatját, egy erkölcsileg nemes társadalomnak veti meg alapját, amelyre pedig minden tekintetben szükség van főképp a mai korban, mikor a kölcsönös együttműködést a lebecsülés, az irigység, a féltékenykedés és igen sokszor az önös hatalmi érdek lehetetlenné teszi. Ez magyarázza meg a mai emberiség minden lépését, amelyen segíteni okvetlenül szükséges.

A gyermekvédelem nemzeti fontossága kérdés, azt elhanyagolni nem szabad és midőn városunkban ma erre a célra gyűjtés történik, segítsük elő a cél keresztülvitelét; mutassuk meg, hogy mi fel tudjuk karolni a legnemesebb, a legfontosabb ügyet és tegyük lehetővé, hogy ezért igen tekintélyes összeg gyűjtsenek. P.

HIREK.

Személyi hir. *Matkovits Béla* főispán erdélyi automobilkirándulásáról folyó hó 5-én tért vissza temerini birtokára.

Személyi hir. *Dr. Szlezák Lajos* országgyűlési képviselőnk csütörtökön este városunkba visszaérkezett.

Uj diszpolgár. Ujpalánka községe méltó módon kívánta kifejezését adni nagyteljesítései országgyűlési képviselője *baró vajszkai és bogyáni Grömann Dezső*, v. b. t. t. iránt, midőn az e hó 1-én tartott képviselőtestületi ülésén nagy lelkesedéssel a község diszpolgárává választotta. A megválasztásról szóló díszoklevelet a közeli napokban tekintélyes számú küldöttség fogja a népszerű képviselőnek átadni.

Érsekünk látogatása. *Csernoch János* dr. ujonnan kinevezett kalocsai érsek a napokban Szabadkára és Zentára látogatott el ahol a város vezetőibereinél látogatást tett és több az egyházat érdeklő fontos ügyben folytatott tanácskozásokat. Az érsek mindenütt a legszívesebben fogadtatásra talált.

Párhuzamosított osztály. Városunk polgárságának egy régi vágya ment teljesebbé a napokban azáltal, hogy a helybeli polgári fiúiskolának harmadik osztályát a vallás- és közoktatásügyi miniszter párhuzamosította. Ujabb tanulókat adtak városunk vezető férfiai a polgárság iránt való lelkes és fáradhatatlan közbenjárásuknak, amiért is igaz elismerést és hálát vívtak ki.

Halálozás. *Popovics György*, Magyarakniza város kiváló gazdasági tanácsnoka kedden életének 56. évében hirtelen elhunyt. Az elhalálozottban *Dr. Demetrowics Vladimír*, városunk polgármestere sógorát gyászolja.

Kolerahírek. Addig festették a fekete rémet a falra, amíg egyévi távollét után ismét felütötte fejét és a kellő elővigyázat mellett is a közelünkbe férközött. Mult szombaton indult el Ujpestről a Baross vontatógőzös, amelynek egyik munkása, *Tóth Mózes* Palánkán koleragyanus tünetek mellett szerdán délelőtt hirtelen megbetegedett. A beteg munkást beszállították a járványbarakkba, a hajót vesztőzár alá helyezték, a legénységet pedig kellőleg fertőtlenítették. A váladékok beszállították az országos koleraboratoriumba, amely az övintézkedéseknek megtételét igazolta, amennyiben megállapították, hogy *Tóth Mózes* ázsiai kolerában szenved. A belügyminiszter a tavali koleravizsgáló állomásokat újból életbe léptette, így ilyet szervezett Ujvidéken is, ahol minden hajó kellő vizsgálat alá kerül. A lakosság saját érdekében cselekszik, ha az övintézkedéseket megtartja, így ügyel a tisztaságra, továbbá főként Dunavíz nem iszik és a Dunában nem fürdik.

Nyilatkozat. A „Határőr” szerdai számában: „Hiba volt a kréta körül” című híriben

foglalt állítások most már tárgyaltalanok, amennyiben alulírott munkásgimnáziumi igazgató hivatalos megerősítésemet folyó évi szeptember 1-én vettem kézhez és még aznap vettem át *Kardos Miksa* volt igazgatótól a pénzt, az összes nyugtákat és iratokat a legteljesebb rendben. Az ujvidéki munkásgimnázium tulajdonát képező 903 korona összeget szeptember hó 3-án az „Ujvidéki Hitelközvetkező”-ben helyeztem el mint fenntartásos betétet. *Dr. Piukovich Sándor* az ujvidéki munkásgimnázium igazgatója.

Szüreti multság. A m. kir. posta- és távirdaaltisztek és szolgák országos egyesületének ujvidéki csoportja a polgári céllövészegyesület helyiségeiben jótékony célra tombolával és táncvígvalommal egybekötött szüreti multságot rendez október hó 1-én. A nagy sikerrel kecségető multságának érdekességét fog kölcsönözni az a körülmény, hogy azon a budapesti hírneves postászenekar fogja a zenét szolgáltatni. Derék postásaink, akik éjt nappallá téve állandóan fáradoznak a közönség érdekében, a támogatást a legteljesebb mértékben érdemlik meg. A szüreti multság műsora egyébként a következő: 1. Délután 3-tól 5-ig. Sétahangverseny, rendezői a postászenekar. 2. Szerenád, a „Turul” dalegylet római műsorából, előadja az „Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör”. 3. Ho'ley; Népdalok és Kuruc János: „Piros rózsá”. Eneklő Somogyi György. 4. Jelinek Béla: Népdalok. Előadja az „Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör”. 5. Kuruc János: „Ha meghalok”. Eneklő Somogyi György. 6. Stojanovics János: Tánctalál. Előadja az „Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör”. 7. Tánca.

Pályázat. Az ujvidéki iparostanone iskola fel. biz. egy rajztanítói állás beföltése céljából pályázatot hirdet. A kérvények f. évi szept. 11-ig *Kardos Ignác* igazgatóhoz beterjesztendők.

Házzszentelés. *Bornemissza Aladár* főhadnagy, a népfelkeltési iroda vezetője szerdán nagy ünnepélyességek között avatta fel a tisztviselőtelepen épült remek palotáját, a

Az elhagyatott gyermek.

Írta: *dr. Piukovich Sándor*.

Sűrű fellegek borítják az eget, komor őszi nap van, a faluban minden oly csendes, csak itt-ott hallani egy-egy kocsinak végigrobogását a különben nem népes országúton. Az ilyen szomorú őszi napokon nem igen hallani élénkebb életet, a különben az aratók és szüretelők zajától hangos falucska lakossága a hosszú, nehéz és fárasztó munka után kis pihenőre tért, hogy fáradsága gyümölcsét élvezhesse.

Ebbe a csendbe egy szomorú akkordként vegyült belé a kis Jenőke családját ért szomorú csapás. Még alig egynéhány hónappal ezelőtt költözött az öröklébe anyja, most pedig édes atyját hozták haza halva. Megrendítő szerencsétlenség érte. A meredek uton a lovak elragadták a kocsi, amelyben ült, ő pedig a mély árokba esett, hogy többé fel ne ébredjen. A különben élénk ház nem köszönheti a jókedvű gazdát, akinek egyebe nem volt szerény jövedelménél, hisz a házában is csak bérben lakott.

Jenőke tíz éves mult, ép azon a ponton állott, amidőn az elemi iskola zsufolt terméből a városba kellett kerülni, ahol a „Siber Sexti” alapján bevezették volna a klasszikus ismeretekbe és amikor megismerkedett volna a városi élet zajával. Atyját is elföldelték, a falu szeretete vitte őt sírba, de nem akadt senki, aki a kis Jenőkéért gondoskodott volna. A kis fiu atyjának szeméfnye volt, aki főként anyjának halála után dődelgette nagyon, hogy derék, becsületes polgárt neveljen belőle. De „Parcae sine voluere”, másként volt az megírva a sors könyvében, Jenőke atya is, anyja is elhalt, nem tudta senkisé, ki fog a gyermekéről gondoskodni.

A szomszédok egy ideig törődtek vele, de ez sem tarthatott sokáig, mert a gyermekben az elkényeztetés folytán meg volt az a csintalanság, amely őt igen hamar ballépésre ragadhata. Félő volt, hogy ennek megissza árát és amint a fejlemények igazolták, ez a félelem nem volt alaptalan.

Néhány héttel a szerencsétlenség után a Borzától Várdára vezető országúton lassan ballagott egy kis fiucska. Rongyos ruhája, rendezetlen külseje arra engednek következtetni, hogy nincs senkisé, aki vele törődnek. A gyermek csak haladt előre, a hegyi ut fáradalmat úgy látszik, teljesen kimerítették,

táplálékot nem tud magához venni, elég lassan iparkodik előre és a fáradság egyre jobban és jobban lenyűgözi. Minduntalan lepihen, de elvégre ismét felkel, hogy tovább siessen a városba, Várdára.

Jenőke a kis fiu, akit a sors gondviselő keze a legvégzetesebb ballépéstől mentett meg. Bejutott a városba, ahol ép egy ékszerész bolt előtt állt, hosszú nélkülözések után itt ép a lopásra gondolt, midőn egy csinosan öltözött férfi ragadta meg, hogy megmentse őt. Ez a férfi a gyermekvédelem buzó óre, aki nem főri lakban, de eléggé tágas, szellős helyiségben helyezte el a kis Jenőkét és állandóan gondozta, ajnázta.

A folytonos gondoskodás megtermette gyümölcsét, az elhagyatott gyermek, akit az utolsó pillanatban mentettek meg féltő kézzel a tűztől, később hasznos tagja lett a társadalomnak és midőn jó sorsra jutott, a gyermekvédelem céljainak hathatós előmozdítására tekintélyes alapítványt tett.

Fel tehát társadalmunk, ne sajnáljuk fil-léereinket a gyermekvédelem nemes eszméinek mennél eredményesebb propagálására.

— Elsőrangú férfidivat-áruház. —

Kizárólagosan a férfidivat legujabb, leg-szebb- és legjobb választékát felölölő

áruházamat

Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt Seidling Pál órás mellett megnyitottam. Mint a Fischer Sándor áruháza férfidivatosztályának 10 éven át volt vezetőjének elég alkalmam nyílt e téren bő szakismereteket szerezni, melyeket érvényesíteni fogok. Áruházam felölleli a férfi divateikkek különlegességein kívül

a vadászati cikkek minden válfaját is.

Törekvésem a nagyérdemű közönség minden igényét kielégíteni és ezért becses támogatását kérem.

Egy próba bevásárlás meggyőz mindenkit, hogy áruházam házgátló e nembem.

Áruháznyitás: augusztus elsején.

Teljes tisztelettel

Fischer Vladimir Pál.

terelőknék van itt egy igen csinos kastélya, amelyet az ősi várból alakítottak át. Három kinyúló tornya van. Belseje, főként emeleti helyiségei meglepően szépek. Nagy nevezetességre tett szert a kastélyban a rézmetszetgyűjtemény és a régiségleletek. A levéltár a Héderváry családon kívül a Viczay Grassalkovich és Draskovics családok levéltárát is tartalmazza. A kastélyt övező parkban egy ősrégi, ma már alátámasztott terebélyes fa van, amely alatt állítólag a tatárjárás idejében Moson vármegye egyik ülését tartotta. Emellett a parkban számos régi emlékre akadunk. A községben a nagy templomnál kívül egy a román és góth stílus keveréke alapján épült kápolna is van amelyben a Héderváry család sírboltját találjuk. A kápolnában két szivvedere akadunk, amelyben két Viczaynak a szívét őrzik.

A közeli *Dunaszentpál* szintén Hédervárybirtok volt, míg újabban gróf Wenckheim Frigyes tulajdonába ment át. Újabb telepesei tótok voltak. 1847-ben a község majdnem teljesen leégett és azóta fejlődik. Egy kanyarulatban épült *Dunaszeg*, amelynek határában gróf Khuen Héderváry Károly miniszterelnökünknek van tekintélyesebb birtoka. A falu mellett egy széles tere el, gazdag vadszárnyas és halállományjal. Már a középkorban említett telep volt e helyen.

A tulsó oldalán *Kunsziget* kerül elibénk, amelynek valamikor Ötvenyisziget volt a neve és ahhoz is tartozott. Lakói kunok, kik mint a Héderváry család jobbágjai jutottak ide. A község sokat szenvedett az árviztől: Temploma 1845-ös keletű.

Dunaszeghez igen közel van már beljebb a Kis-Dunától *Ladamér*, amely szintén a Héderváry uradalomhoz tartozik. Igen sokat szenvedett e község a török hódoltság idejében. Lakóinak száma alig éri el a négy-százat.

Legközelebb *Jámolyánál*, ennél az ősi Héderváry dominiumnál telepsünk meg. Sok hányattatáson ment keresztül, a törökök is pusztították, majd 1809-ben a francia hadjárat alkalmával haladtak keresztül rajta az ellenség csapatai. Ekkor heves összetűzés támadt a francia csapatok és a lakosok között, amire az ellenség a falut felgyújtotta. Az összetűzésre az adott okot, hogy a franciáknak itt el-elmaradozó katonáit a lakosság meggyilkolta. Szabadságharcunk idejében színhelye volt egy hevesebb csatának, amely a magyarok és osztrákok között folyt le.

Kunsziget mellett találjuk már távolabb a Kis-Dunától, a budapest-bruckbécsei vasútvonal mentén *Ötvenyit*. Arterületen fekszik, azonban a Kis-Duna és Rábca között, aminek nevét is köszönheti, mivel az öntevény szótól nyerte el. Ősrégi birtoka volt a Héderváry családnak, amint számos telep ezen a környéken. A birtok ma azonban 1862. óta özv. Földváry Miklósné tulajdonát képezi, aki is 1870-ben egy csinos urasági kastélyt épített renaissance stílusban, egy előugró emeletes förtaccussal és két földszintes oldalépülettel. Ötvenyinek egyébiránt szintén van nem érdemtelen története, különösen a török időben szenvedett lakossága igen sokat, de a kuruevilág alatt, meg a szabadságharc idejében is volt határában számos csatározás. Hozzá tartozik a Kis-Duna balpartján *Sándorháza* telep.

Jobbról *Mártonháza* major mellett elhaladva a kis *Ujfaluhoz* érünk, amely szintén a Héderváryaké volt eredetileg. A középkorban emelt falu a török dúlások idejében teljesen elpusztult és azóta épült újra.

A Kis-Duna és a Rábca között találjuk *Abda* községet. II. Géza 1153-ban adomá-

nyozta követének Adalbertnek és azóta sokszor cserélt gazdát. Mint Győr város előbástyája, várában sok viharos napot látott, főként a török időben. II. Rákóczi Ferenc a várat leromboltatta. A szabadságharc idejében két nevezetes csata is volt Abda mellett, amit egy márványemlék örökít meg. A község mellett levő *Szenkereszt* pusztja szép fenyves parkjával *Szodfried József* tulajdonosa, akinek itt egy igen csinos urilaka van.

Igen rövid idő alatt benntermünk Győr városában, amely a vidéki városoknak mondhatjuk legrendezettebbike, legszebbike. Előbb a külvárosát, Révfalut köszöntjük. Egyébként ezt a kedves várost mindenfelől vizek környezik. Itt egyesül a Kis Duna, a Rába és Rábca folyókkal, sőt a város határában ömlik a Rábába a Marcal. Sétáljunk végig tehát Győr utcáin.

(Folyt. köv.)

Nyílt-tér.

Az Ujvidéki városi jódos gyógyfürdő
tek. Igazgatójának

Ujvidék.

Most már 4 hete annak, hogy a böles vezetése alatt lévő Ujvidéki városi ártézi jódos gyógyfürdőben használt Fangó kurát befejeztem.

Örömmel teszek eleget kötelességemnek, amidőn tek. Igazgató urnak szives tudomására hozom azon tény, hogy 20 Fangó pakolás után rheumatikus fájdalmaim csaknem teljesen megszűntek s a még visszamaradt csekély érzékenység is a 4 heti utókúra alatt teljesen megszűnt úgy, hogy most már teljesen jól érzem magam.

A kurám alatt a fürdőben tapasztalt rend, pontosság, tisztaság és figyelemért teljes elismerésemet és köszönetemet fejezem ki, s felhatalmazom m. t. Igazgató urat jelen hála nyilatkozatomnak a közzétételére is.

Fogadja kérem kiváló tiszteletem és nagyrabecsülésem kijelentését, mellyel vagyok

Zsablyán, 1911. évi szeptember hó 1-én

tek. Igazgató urnak őszinte hiva

dr. Széchenyi Tamás

Zsablya járási főszolgabíró.

Edison

amerikai diktálógép.

Szenzációs találmány, gyakorlati szempontból felülmul minden eddigi irodai berendezést!

Idő megtakarítás! Munkaerő megtakarítás!
Költség megtakarítás!

Szellemi munkával foglalkozóknak nélkülözhetetlen, bemutatás vétel kötelezettség nélkül az érdeklődőknek az egyedüli képviselőnkél

Szántó József és Testvére

gépraktárosoknál Szeged, városi bérház.

Értesítés.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy e hó második felében, Ujvidéken, II. Rákóczi Ferencz utca 6. szám alatt, egy modern a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

női kézimunka üzletet és előnyömdát

nyitok.

Állandó raktárt rendezek be: kezdeti és kész nordisch, congress és vászon kézimunkákban, gobelin képekben: himzett-és festett filcárúkbán u. m. kefe-, hírlaptartók, faldiszek-és diszdobozokban; ajourozott és előrajzolt szatin árúkbán; selyem-,gyöngyfémfonal-,mosó-,filofloss-,műselyem-,svájci selyem, smyrna-,kötő-és congresspamutokban: nordisch, congress, vászon és mindennemű kézimunkaszövetekben és kellékekben.

Elvállalom továbbá bármily kézimunka elkészítését, s tekintettel arra, hogy kiváló szakérőnk állanak rendelkezésemre, csinos és pontos munkáról garantálok.

Előnyömdámát teljesen modern alpon rendeztem be, hogy a legmesszebbmenő igényeket is kielégíthessen.

Kérve sz. támogatását, ajánlom magam,

Wirth Rózsa.

Gyors- és gépiró iskola.

A „Budapesti Gyakorló gyorsírók“ fenhatósága alatt álló Gabelsberger-Markovits rendszerű gyors-és gépiró iskolát nyitok. Tanfolyamaimon a magyar-német levelező-és vita gyorsíráson kívül magyar-német levelezést, helyesírást és minden rendszerű gépen való írást tanítok. A magyar levelezés és helyesírási tantolyamok díjmentesek. Allás közvetítés díjtalan. Prospektussal szívesen szolgál.

Kohn Sári,

okl. gyorsírástan. Kossuth Lajos-utca 8. I. e.

3 hold

szőlő a telepen külön-külön eladó. Egy hold gazdasági épületekkel és egy hold egyemeletes villával. — Bővebbet Petőfi-utca 48. szám alatt.

Comptoirista.

Néhány évi gyakorlattal bíró szerb vagy horvát anyanyelvű comptoiristát keresünk, azonnali belépésre. Előnyben részesül, ki úgy a szerb, mint a horvát nyelvben perfect. **Braun testvérek** likörgyára Budapest Üllői ut 60.

ALAPITTATOTT 1890. évben.
Elsőrangú angol és francia női divat-szalón

Maison Bresslauer

Ujvidék, Duna-utca 22.

Izléses kidolgozás.

Mérsékelt árak.

Complétt angol costumók,
Complétt francia toilettelek,
Complétt menyasszonyi kelengyék,
Nagy választék angol, francia és minden más egyéb szövetségben és francia diszekben.

Vidékre szóló megrendelésnél elég a derék- és alj méretét beküldeni.

Postadobozokban 30 f.-től, Ruha dobozokban 40 f.-től, Női kalapdobozokban 70 f.-től feljebb, **ÁLLANDÓ NAGY RAKTÁR.** Dobozok mérték után gyorsan és olcsón. **ÉKSZER DOBOZOK** a legmodernebb kivitelben.

Nagy könyvkötészet és dobozárugyár.

BARTH DOMONKOS Zrinyi Ilona utca 15. szám.

TELEFON 314.

VITA FORRÁS

SÓSKÚT VASMEGYE

Természetes hazai gyógyviz.
Biztos gyógyszer: gyomor- és cukor-
betegeknek, köszvény, hólyag- és
vesebajok ellen.

Félpohár VITA-forrás a gyomor-
égetést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa a **CONSUM Keresk R.-t.**

Budapest VII., Teréz-körút 4.

Raktár: Wagner Testv. cégnél Ujvidék.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

LITTKEL.

pezsgőgyártelepe

Pécs.

Főraktár: **BUDAPEST Szép-utca 3. sz.**

Frigyes Főherceg Ő Császár és királyi
Fensége, Salvátor Lipót Főherceg Ő
császár és királyi Fensége és a Nem-
zetközi Hálókocsi és Európai Express-
vonat Társaság szállítója. ::

Pezsgőfajok:

**Sport Grand Vin Sec, Orémant
Rosé, Casino Extra Sec, For
England (savanykás), Britaunia
:: Extra Dry (cukor nélkül.) ::**

BERICS DANICA

francia nyelvtanítónő, franciaországi tanul-
mányutjáról visszatért és tanítási óráit Hántér
:: 6. sz. alatt levő lakásán megkezdte. ::

A legolcsóbb és a legjobb világítás az,

melyet carbitfejlesztéssel létrehozott acety-
len égővel teremt az u. n. Mignon készü-
lék. Ennek előállítási költsége óránként
30 gyertyaerősségű világításnál 2 1/2 fil-
lér. Minden világítási zavar nélkül köny-
nyen utántölthető. A töltés alig 3-4
percet vesz igénybe, nem esik semmi-
féle törvényes ellenőrzés alá és nem jár
veszéllyel. Esetleges bevezetéseknel a
legolcsóbb költségelőiránnyal szolgál-
:: lok. — Legjobb referenciák. ::

Vezérképviselő és egyedárúító a Bácska részére

Bernhart Ferenc

Szilberek (Bács-Bodrog vmegye.)

Kinálók ezenfelül 10-100 lángeros re-
form készüléket a legolcsóbb áron. Mon-
tirozási költség egy lámpa részére 3 kor.

UJDONSÁG.

Ajánlok

complett autogen hegesztő- és vágó
berendezéseket, amelyek minden gép-
lakatos- és kovács műhelyben szüksé-
gesek és amelyek nálam állandóan rak-
táron vannak. Vevők nálam díjmentesen
praktikus hegesztőberendezésre szóló
oktatásban részesülnek.

Bernhart Ferenc

a Lakos és Székely cég képviselője.

:: (Budapest VI., Lehel utca) ::

Egy gyakornok,

esetleg kisasszony, ki szerbül is, tud, kezdő
fizetéssel azonnal felvétetik **Schossberger**
Lajos ügynökségi irodájában.

— Öt liter —

rendelésnél házhoz szállít

Eredeti

Szerémi

Hegyi

BORT

WACHTL IMRE kádár

— Ujvidék, Petőfi-utca 8. sz. —

:: Az ::

Apolló-színház

szept. 1-én este ünnepélyesen
megnyílt. Előadások naponta
d. u. 6-tól vasár- és ünnep nap
d. u. 4-től

Eladó.

A Mátyás király-utca és Hunyadi-utca
sarkán levő ház. Bővebbet nyujtanak **dr. Piu-
kovich Sándor** és **Gály József**.

Kiadó.

Egy uri lakás a Winkle-féle házban
Kossuth Lajos-utca 37. szám alatt, mely áll.
4 szoba, fürdőszoba, vízvezeték és mellék-
helyiségekből, folyó évi november hó 1-étől.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság nyári
menetrendje

Ujvidékről — Zimonyba naponként d. u.
5 óra 40 perckor.

Ujvidékről—Orsova—Galacra kedden, szer-
dán, pénteken, vasárnap d. u. 5 óra 40 perckor.

Ujvidékről—Budapestre naponként d. e. 11
óra 45 perckor.

Ujvidékről a tiszai állomásokra szerdán,
pénteken és vasárnap d. u. 5 óra 40 perckor

KISASSZONY

kerestetik 2 gyermek mellé. Ház-
tartáshoz és varráshoz értsen. —

Eladó.

Öt szobából álló uri lakás, 1 és fél hold
szőlővel, külön gazdasági házzal a futtaki
országút mellett. Bővebbet **Szalkay Sándor**
vár. adótisztánél.

Kávéház helyiség

a legforgalmasabb helyen azonnal kiadó.
:: Bővebbet e lap kiadóhivatalában. ::

Keressük mindenütt a legjobbat!

Legyünk óvatosak az egészséges ivóvíz választásánál.

Igyünk és kérjünk mindenütt.

Szántói

természetes savanyvizet, mely gazdag természetes szévsavtartalmánál és rendkívül szerencsés vegyösszetételénél fogva igen kellemes ízű, az egészségre nézve hasznos, elsőrangú

asztali és gyógyviz.

Bornak: fűszer
Betegnek: gyógyszer
Egészségesnek: óvszer

Főraktár: Ujvidéken Wagner Testvérek fűszerkereskedőnél.

Papier à Cigarettes**ABADIE**

Alapított 1882.

Alapított 1882.

A legjobbhírű egyenruha-készítő intézet

SUKDOLÁK A.**Pétervárad.**

Elvállal mindenféle egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartanak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Eladó.

Egy új hajtókecsi (Sandlaufer). — Bővebbet a kiadóhivatalban.

4°-os—5°-os

alapon

törlesztéses-kölcsönökért a felek

közvetlenül fordulhatnak hozzánk 25—65 évi időtartamra

tőke-kamat törlesztésre beosztva

Földbirtokra városi házakra.

Parcellázásokat finanszírozzunk.

Kisgazdák által megvásárolt nagy földbirtokot szétparcellázunk, ahhoz szükségeset pénzt esetleg előre folyósítatjuk.

Eladósodott birtokot szintén finanszírozzunk.

II-od III-ad helyű kölcsönöket folyósítatunk

„AGRÁRIA KERESKEDELMII”

Részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körút 2.
Telefon és interurbán 46—67.

Földbirtok érték 75—85 százalékáig.

A kávé minden háztartásban nélkülözhetetlen napiital lett.

A reggeli kávét mindenki, a hölgyek az ozsonnait is olyannyira megkedvelték, hogy ez élvezettől többé senki el nem szokik.

A különböző világtájakból importált kávészemek nem egyenértékűek s óriási gyakorlat szükséges ahhoz, hogy a különböző minőségű kávékat jószág és kiadósság tekintetében helyesen elbírálhassuk.

A kávéfajoknak szakszerű megítélését és a pörkölésre alkalmas minőségek helyes összeállítását tűztük ki feladatul s ezzel azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legfelségebb minőségű kávékat hozhatjuk forgalomba.

Kávéinkat villanyerővel pörköljük, ennek előnyei:

Legfinomabb tiszta íz.

Tökéletes erős zamat.

Legnagyobb kiadósság.

Egy próba meggyőzi, hogy kávéink a legjobbak.

1. sz. Háztartási keverék	1 kilós csomag	K 3.20
2. „ Jó háztartási	„ „ „	3.60
3. „ Karlsbadi	„ „ „	4.40
4. „ Málnás	„ „ „	4.80
5. „ Wagner	„ „ „	5.20
6. „ Gyöngy finom	„ „ „	3.80
7. „ Gyöngy legfinomabb	„ „ „	4.80

Kiváló tisztelettel

Wagner Testvérek.

MENTŐKOCSIK**BETEGSZÁLLÍTÓKOCSIK****HULLASZÁLLÍTÓKOCSIK**

szigoruan előírás szerint, a községek részére elrendelt szakszerű kivitelben s legolcsóbb árban

Reich Mátyás és Lebherz Károly

első délmagyarországi kocsigyárában

Ujvidéken kaphatók.

Sztefanovits**Kávé.**